

RECULL DE PREMSA

30/10/2013

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

 accesso

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Data	Titular/Mitjà	Pàg	Docs.
30/10/13	EL SUPREMO DE ARGENTINA AVALA A FERNÁNDEZ FRENTE A LA PRENSA CRÍTICA / EL PAIS (EDICION NACIONAL)	4	1
30/10/13	EL SUPREM AVALA LA POLÈMICA LLEI DE MITJANS ARGENTINA / EL PUNT AVUI	5	1
30/10/13	GOL DE CRISTINA FERNÁNDEZ A 'CLARÍN' / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	6	1
30/10/13	EL GRUPO CLARÍN PERD EL POLS AMB KIRCHNER / EL PERIODICO DE CATALUNYA (ED. CATALA)	7	1
30/10/13	CRISTINA FERNÁNDEZ GUANYA LA BATALLA JUDICIAL AL GRUP CLARÍN / ARA	8	1
30/10/13	LA JUSTÍCIA ARGENTINA TRENCA LA SUPREMACIA DEL GRUP CLARÍN / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	9	1
30/10/13	AVAL ACADÈMICO. DECANOS DE TODA ESPAÑA RESPALDAN LA APUESTA DIGITAL DE EL MUNDO / EL MUNDO (G.U.CAMPUS)	10	3
30/10/13	Martín Ferrand, en el recuerdo. HOMENAJE AL PERIODISTA TOTAL / ABC (EDICION NACIONAL)	13	1
30/10/13	LA INVASIÓ DE WELLES / EL PUNT AVUI	14	2
30/10/13	«MASTER CLASS» A FUTUROS PERIODISTAS / ABC (EDICION CATALUÑA)	16	1
30/10/13	BALL DE NOMS ALS INFORMATIUS DE TV3 / ARA	17	1
30/10/13	Wifredo Espina, DEGÀ DE PERIODISME / LA VANGUARDIA (ED. CAT) CULTURA/S	18	1
30/10/13	CONTENIDO Y PROMOCIONES PARA VENDER MÁS REVISTAS / EXPANSION (CATALUÑA)	19	1
30/10/13	ÁLVAREZ-CASCOS GANA LA BATALLA POR SU INTIMIDAD ANTE EL CONSTITUCIONAL / ABC (EDICION NACIONAL)	20	1
30/10/13	PREMI A 'LA VANGUARDIA' / LA VANGUARDIA (ED. CATALA)	21	1
30/10/13	LA PRENSA BRITÁNICA SE SIENTE INTIMIDADA POR EL GOBIERNO / ABC (EDICION NACIONAL)	22	1
30/10/13	LAS 'APP' DE EL MUNDO, VENTANA HACIA EL FUTURO / EL MUNDO (EDICION NACIONAL)	23	1
30/10/13	RTVE LANZARÁ RADIO CLAN / ABC (EDICION NACIONAL)	24	1

PERIODISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

SELECCIÓ DE LES NOTÍCIES DEL SEU INTERÈS

El Supremo de Argentina avala a Fernández frente a la prensa crítica

La ratificación de la ley de medios supone una victoria sobre el grupo Clarín

ALEJANDRO REBOSSIO
Buenos Aires

La Corte Suprema de Argentina declaró ayer la constitucionalidad de cuatro artículos de la ley de medios audiovisuales que eran rechazados por el mayor grupo de comunicación y quizá máximo enemigo del kirchnerismo, Clarín. La norma obliga a este conglomerado y a otros a desprenderse de parte de sus empresas. Los jueces establecieron que Clarín, el único grupo que había recurrido la ley ante los tribunales, tendrá que cumplirla, pero introdujeron un elemento nuevo: las desinversiones deberán ser indemnizadas por el Estado.

La sentencia supone una victoria para el Gobierno de Cristina Fernández, que había impulsado esta ley en 2009 junto con otras fuerzas de centroizquierda y movimientos sociales. Clarín, el grupo a que más medios deberá renunciar, había anticipado que recurriría a tribunales internacionales en caso de que la Corte fallara contra de sus intereses.

La norma limita la cantidad de licencias de radio, televisión y servicios de televisión de pago. Se calcula que unos 21 grupos de comunicación deberán desprenderse de 330 licencias. Entre 150 y 200 pertenecen a Clarín.

La ley se aprobó hace cuatro años, pero el capítulo referido a los límites de licencias y la obligación de los grupos de desinvertir había permanecido congelado por un recurso judicial presentado por Clarín. En 2012,

Manifestación contra el grupo Clarín, ayer a las puertas del Congreso argentino. / ENRIQUE MARCARIAN (REUTERS)

un juez de primera instancia falló a favor de la ley, pero en abril pasado un tribunal de apelaciones dictaminó en contra. Finalmente, seis de los siete miembros de la Corte Suprema votaron por la constitucionalidad de la norma.

El máximo tribunal de Argentina ha ganado prestigio en los últimos años, después de que el Gobierno de Néstor Kirchner (2003-2007) impulsara la remoción de magistrados sospechosos de corrupción y su reemplazo por juristas de trayectoria destacada e independiente. Si bien muchas veces los nuevos

jueces supremos fallaron a favor de intereses de los Kirchner, en otras oportunidades lo hicieron en contra, como este año, cuando vetaron la reforma judicial ambicionada por Fernández.

En este caso, de los cuatro artículos discutidos de la ley de medios, tres fueron ratificados por seis de los siete magistrados y el restante, por el que los grupos como Clarín deben desinvertir en el plazo de un año, fue confirmado por cuatro votos contra tres.

El fallo marca el final jurídico de la batalla librada desde

2008 entre los Kirchner y el grupo de medios propiedad de Ernestina Herrera de Noble y Héctor Magnetto. Hasta entonces habían mantenido una estrecha relación, pero el conflicto agrario de aquel año los dividió y Fernández se enfrentó sin cuartel contra lo que ella llamaba "monopolio". Así, lanzó la ley de medios audiovisuales, que según algunos de sus impulsores ha servido solo para perseguir a Clarín, pero no a otros conglomerados que supuestamente debían dejar más licencias de las acordadas con el Gobierno.

El kirchnerismo también

promovió una ley de regulación del papel prensa en un país donde solo una empresa del grupo Clarín lo fabrica; revocó una autorización de 2007 a la fusión de la operadora de televisión por cable del grupo con su principal competidora, e impulsó la investigación judicial para determinar si los hijos de Herrera habían sido bebés robados por la última dictadura militar (1976-1983), hipótesis que por ahora ha sido descartada por los análisis de ADN.

Ayer, dos días después de las legislativas que ratificaron la mayoría parlamentaria kirchnerista, pero marcaron el triunfo de la dividida oposición en los principales distritos, el fallo de la Corte Suprema cierra la historia, o tal vez abra otra. En medio, la sociedad argentina ha defendido o criticado la ley con los mismos argumentos, unos asegurando que favorecía la libre expresión y otros, que la atacaba.

La Corte Suprema aprovechó el fallo de la ley de medios-

Clarín deberá ser indemnizado por los negocios a que deba renunciar

para hacer algunas advertencias al Gobierno de Fernández. Los jueces fallaron que debe haber políticas transparentes en las subvenciones y el reparto de la propaganda gubernamental entre los medios y que los medios públicos "no deben ser meros instrumentos de apoyo a una política de gobierno, o una vía para eliminar voces disidentes". También establece que la autoridad gubernamental de regulación del sector audiovisual "debe ser independiente" y que la ley en cuestión "debe ser aplicada respetando la igualdad y el debido proceso".

El Suprem avala la polèmica llei de mitjans argentina

■ L'alt tribunal argentí declara "constitucionals" quatre articles qüestionats pel poderós Grupo Clarín ■ El conglomerat comunicatiu perdrà desenes de llicències de ràdio i televisió

Federico Rivas Molina

Buenos Aires

Dos dies després de la pitjor derrota electoral de la dècada, la presidenta argentina, Cristina Kirchner, ha trobat un motiu per oblidar el mal moment que travessa. El Tribunal Suprem va declarar ahir constitucional la llei de serveis de comunicació audiovisual aprovada pel govern, una norma clau de l'executiu en la seva lluita contra el poderós Grupo Clarín, el conglomerat de mitjans més potent del país sud-americà.

La llei havia estat inicialment impugnada per Clarín en quatre articles. Persis vots a favor i només un en contra els magistrats del Suprem van posar el punt final a quatre anys de batalla judicial, que va tenir una decisió en primera instància a favor del govern i una segona de favorable a l'empresa periodística. El Grupo Clarín haurà d'acatar ara els articles 45 i 48, vinculats a nous límits en el nombre

Un lector llegeix l'edició de dilluns de 'Clarín' amb el resultat de les eleccions legislatives en portada ■ DAVID FERNÁNDEZ / EFE

de llicències a les mans d'un únic operador, i els articles 41 i 161, relacionats amb el termini que tenen els empresaris per desfer-se de llicències de ràdio i televisió. L'executiu diu que Clarín té 250 llicències de televisió per cable quan la nova norma n'estableix un límit de 24.

La resolució del Suprem té 600 folis i encara està pendent de l'anàlisi dels constitucionalistes per determinar el veritable abast de la decisió. Ahir, però, la web del diari *Clarín*, que en paper és el que més es ven a l'Amèrica del Sud, va trigar hores a publicar la notícia.

El cop ha estat dur perquè, des que va entrar en guerra amb el govern del desaparegut Néstor Kirchner, Clarín ha rebut l'assetjament oficial, amb fortes retallades en publicitat i la retirada dels permisos per televisar els partits de futbol que tenia en una posició de monopoli. A

més, els últims atacs del govern s'han concentrat contra l'empresa multimèdia Fibertel.

Després de l'aprovació de la llei de mitjans, el 10 d'octubre del 2009, Clarín va denunciar que l'executiu només aspirava a destruir el seu imperi econòmic. Encara més, al llibre

d'estil del diari es relaciona la capacitat econòmica del rotatiu amb la independència informativa. Però el govern afirma que només es tracta de "democratitzar" l'espectre mediàtic i de posar fi a la seva concentració modificant una llei aprovada el 1980 per la dictadura militar. "Estem molt emocionats", va dir el vicegovernador de Buenos Aires, Gabriel Mariotto, un dels impulsors de la llei que era el cap de l'Autoritat Federal de Serveis de Comunicació Audiovisual (Afscsa).

Libertat d'expressió

El Suprem va determinar que la norma no afecta el dret a la llibertat d'expressió de Clarín, tot i que precisa que "els drets dels propietaris de les llicències han de protegir-se amb una indemnització". "No és admissible que només una economia considerable com la que té ara li garanteixi prou independència per ser una veu crítica", va escriure un dels magistrats de l'alt tribunal.

La decisió ha estat un bàlsam per al govern, que va rebre una derrota sense precedents en les eleccions legislatives de diumenge passat mentre Cristina Kirchner es recupera d'un hematoma cerebral. Per això, l'eufòria ha estat immediata. A falta de convocatòria oficial, dirigents com ara el combatiu Luis d'Elia, han convocat una festa popular davant del Congrés. ■

Gol de Cristina Fernández a 'Clarín'

La Corte Suprema avala la constitucionalidad de la ley de medios de la presidenta

J. IGNACIO IRIGARAY / Buenos Aires
Especial para EL MUNDO

La Corte Suprema de Justicia de Argentina dictó ayer una sentencia que favorece a la presidenta del país, Cristina Fernández, en la guerra que le enfrenta desde hace cuatro años a Clarín –el principal grupo mediático del país y el más crítico con su gestión–, a propósito de la legislación sobre licencias audiovisuales. El fallo declara constitucional la ley de medios impulsada por el oficialismo para poner coto al número de licencias de radio y televisión que puede tener un mismo grupo, así como para acabar con los conglomerados multimedia, supuestamente para evitar monopolios en el sector de la comunicación. Los críticos dicen, en cambio, que se trata de una ley para debilitar a los medios. La consecuencia directa es que tanto el grupo Clarín como otros deberán desprenderse de parte de sus licencias y de sus medios, a cambio de una indemnización.

La Corte Suprema de Justicia consagra la constitucionalidad de la Ley 26.522, de Servicios de Comunicación Audiovisual (LSCA), debatida en el Parlamento durante varios meses de 2009 y aprobada tanto por legisladores cristinistas como muchos opositores.

Cuatro jueces votaron a favor del texto íntegro de la norma, y

La presidenta argentina, Cristina Fernández, critica una portada de 'Clarín' en enero de 2010. / REUTERS

otros tres se inclinaron en el mismo sentido, aunque ponen objeciones al artículo 161 que, por consideraciones antimonopólicas, limita el número de licencias de

emisoras de televisión y radio que puede tener un grupo.

El fallo sostiene que «el interés del Estado en la regulación es incuestionable». Y establece que «es

legítima una ley que fije límites generales» para «favorecer la libertad de expresión» e «impedir la concentración en el mercado».

«Estas regulaciones son una

práctica internacionalmente difundida y aceptada», remarca la sentencia, citando precedentes de la Corte Interamericana de Derechos Humanos y la Declaración de Principios sobre Libertad de Expresión.

La Corte advierte también que «deben protegerse los derechos de propiedad de los licenciatarios mediante una indemnización». Y señala que «deben existir políticas transparentes en los subsidios y la publicidad oficial» a la prensa. Se puede interpretar como un tirón de orejas al Gobierno cristinista que, de forma absolutamente discriminatoria, dejó de insertar anuncios en medios como Clarín y La Nación, poniéndolos sólo en medios amigos, que se benefician por tanto de las partidas presupuestarias públicas dirigidas a publicidad institucional.

Además, en un intento de que el fallo fuera salomónico, la Corte recuerda a la viuda de Kirchner que los medios públicos de comunicación «no deben ser meros instrumentos de apoyo a una política de gobierno, o una vía para eliminar voces disidentes».

El titular de la Autoridad Federal de Servicios de Comunicación Audiovisual (AFSCA), Martín Sabbatella, tomó la noticia como «un triunfo de la democracia, de la libertad, del pluralismo».

ENFRONTAMENT JUDICIAL A L'ARGENTINA

El Grupo Clarín perd el pols amb Kirchner

◉ El Tribunal Suprem declara constitucional la llei de mitjans que evita el monopoli

ABEL GILBERT
BUENOS AIRES

Dos dies després d'una derrota electoral i amb la presidenta Cristina Fernández de Kirchner fora d'escena, el Tribunal Suprem argentí ha donat la raó al Govern en la seva àrdua disputa judicial amb el Grupo

Clarín al declarar constitucional la llei de serveis de comunicació audiovisual. Per al kirchnerisme, el litigi amb el principal grup mediàtic d'aquest país, propietari del diari de més circulació, el segon canal de ràdio i bona part del negoci de la televisió per cable i internet, era la «mare de les batalles» polítiques.

El dictamen, de gairebé 400 pàgines, va ser aprovat amb el vot positiu de sis magistrats, dos d'ells amb algunes dissensions, i un en contra. Al saber-se, la resolució va provocar un enrenou immediat. Les accions de Clarín es van ensorrar gairebé sis punts i la

Borsa de Comerç de Buenos Aires en va suspendre la cotització. A Londres, van arribar a caure el 20,8%.

DOS ARTICLES IMPUGNATS // La llei de mitjans, que havia estat aprovada el 10 d'octubre de 2009 pel Congrés nacional, en reemplaçament d'una norma vigent des de l'última dictadura, divideix l'espectre radioelèctric en terços: un per a les empreses comercials, un altre per a l'Estat i un més per a associacions civils. Impeix clarament la formació de monopoli. Des d'aquell moment, el Grupo Clarín va impugnar als tribu-

nals els articles 41 i 161 de la norma. El primer no admet que un mateix operador acumuli llicències de televisió, ràdio i cable. Només pot tenir fins a una ràdio AM i dues de FM en una mateixa zona geogràfica i en cap cas superar les 10 llicències de ràdio en total. El segon article obliga les empreses a desprendre's en un any de les llicències que excedeixen el límit establert.

El Suprem va entendre que «no es troba afectat el dret a la llibertat d'expressió del Grupo Clarín» i que «no ha sigut acreditat que el règim de llicències que estableix la llei po-

si en risc el seu sustentabilitat econòmica». Els magistrats van determinar al seu torn que els terminis de desinversió estan vençuts i que les empreses que no el compleixen han de presentar de seguida el seu pla d'adequació davant l'Autoritat Federal de Serveis de Comunicació Audiovisual (AFSCA). Van criticar l'AFSCA per no pressionar altres grups amb la mateixa vehemència que ho han fet amb Clarín. L'organisme, van recordar, ha de ser «independent i la llei ha de ser aplicada respectant la igualtat i el degut procés». La decisió consigna al seu torn que haurà d'existir una indemnització per protegir els drets de propietat dels llicenciataris que s'han de desprendre dels seus actius.

Al fonamentar la seva posició, el màxim Tribunal es va alinear amb la resolució del jutge de primera instància, Horacio Alfonso, que s'havia pronunciat l'any passat en favor de la validesa de la norma. El seu dictamen s'havia basat, en part, en precedents de la jurisprudència nord-americana.

L'agost passat, el Suprem va convocar les parts a dues audiències en què van exposar els seus arguments. Després d'aquelles llargues sessions es va especular amb el fet que el tribunal donaria a conèixer la seva decisió després de les eleccions legislatives de diumenge passat.

LA LLAVOR DEL CONFLICTE // El 2008, el Govern es va enfrontar amb Clarín enmig d'una lluita més gran amb els grans productors agropecuaris. A partir d'aquella circumstància, el kirchnerisme es va posar al capdavant dels reclams professionals d'una nova llei de mitjans. Per Clarín, el Govern només ha buscat silenciar la premsa independent. «No és un triomf únicament del Govern sinó de la democràcia, de la llibertat, del pluralisme. És un triomf dels milers de mitjans i treballadors que a tot el país aposten per fer ús del seu dret a expressar-se en llibertat sense que cap gegant condició el mercat i els silencii», va manifestar el titular de l'AFSCA, Martín Sabbatella. ▬

elradar

Cristina Fernández guanya la batalla judicial al grup Clarín

J.C.

El Tribunal Suprem argentí va declarar ahir constitucional la polèmica llei de mitjans audiovisuals i va posar fi a la batalla legal de gairebé quatre anys que havien mantingut l'executiu de Cristina Fernández de Kirchner i el grup mediàtic Clarín, el grup multimèdia més gran del país. Per majoria, l'alt tribunal argentí va sentenciar a favor de la constitucionalitat de tots els articles de la norma, inclosos els quatre que havia posat en qüestió el grup multimèdia, i que regulen les transferències de llicències i els terminis d'aplicació de la norma.

"La llei 26.522, quan regula la multiplicitat de llicències de manera general, és constitucional, perquè és una facultat del Congrés, la conveniència i oportunitat no és matèria d'anàlisi dels jutges", argumenten els membres del Tribunal Suprem. En la sentència, els jutges han assenyalat que han de protegir els drets de propietat dels receptors de les llicències mitjançant una indemnització i van afirmar que moltes de les qüestions que es van plantejar durant el judici es resoldran en l'etapa d'aplicació de la llei.

La norma, que en substitueix una del 1980, fixa per als mitjans privats de difusió nacional un màxim del 35% del mercat en co-

Fernández va donar suport a la llei, que vol delmar Clarín. EFE

bertura de televisió i un 35% d'abonats al cable, 10 llicències de ràdio, 24 de televisió per cable i una de televisió per satèl·lit. La decisió suposa una alenada d'aire per al govern argentí dos dies després del vot de càstig rebut en els comicis legislatius, en què el partit de Cristina Fernández va perdre més de 20 punts respecte a les presidencials del 2011.

La justícia argentina trenca la supremacia del grup Clarín

ROBERT MUR

Buenos Aires. Corresponsal

Dos dies després de la derrota en les legislatives i en el moment més baix del kirchnerisme, la presidenta Cristina Fernández va rebre ahir la notícia d'un triomf inesperat. El Tribunal Suprem va sentenciar que la polèmica llei de mitjans és constitucional. La decisió suposa un cop dur per a Clarín, principal grup mediàtic de l'Argentina, que ara haurà de vendre el seu lucratiu negoci de televisió per cable.

Els partidaris de Fernández consideren que el mapa mediàtic, especialment la televisió, està molt dominat pels interessos privats. El fet que sigui privat, tanmateix, és per a Clarín una garantia d'independència i objectivitat davant dels poders públics.

La llei, aprovada el 2009 i que només regula el sector audiovisual, impedeix a qualsevol grup controlar més del 35% de l'audiència, així com posseir més de dues cadenes en un municipi.

El grup que edita el diari *Clarín*, el més llegit de l'Argentina, té el Canal 13, líder de la televisió en obert, i el canal TN de notícies, molt crític

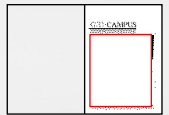
amb el Govern, a més d'emissores de ràdio –Mitre també és líder–, una distribuïdora de televisió per cable i una altra d'internet. L'objectiu polític de la norma, com ha reconegut el Govern mateix, ha estat desmembrar Clarín, grup que s'ha destacat per la seva oposició al kirchnerisme.

La presidenta Fernández ha estat la pitjor enemiga de Cla-

Gran triomf de la presidenta sobre Clarín, que haurà de vendre el negoci de la televisió per cable

rín, que ha patit nombroses campanyes de desprestigi.

Durant els quatre anys que Clarín ha lluitat contra la llei, el Govern ha construït una influència mediàtica pròpia. Donant suport als mitjans afins amb publicitat estatal, i controlant canals de televisió a través d'empresaris kirchneristes. Aquests mitjans amics, pel que sembla, no vulnereu la diversitat informativa ni la llibertat d'expressió que combat la llei de mitjans.●

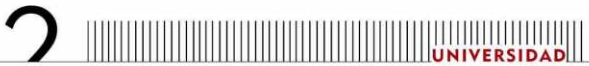
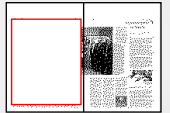
AVAL ACADÉMICO. Decanos de toda España respaldan la apuesta digital de EL MUNDO

JUANJO BECERRA

Decanos de Periodismo y Ciencias de la Información y la Comunicación de toda España otorgaron ayer a Pedro J. Ramírez su aval al *cambio de piel* de EL MUNDO para adaptarse a la eclosión de los dispositivos móviles. Más que un proyec-

to de periodismo digital, el director de El MUNDO presentó un alegato en defensa del optimismo ante quienes tienen la responsabilidad de formar a los periodistas del futuro. «Creo que hay una edad de oro de la prensa y del periodismo a la vuelta de la esquina. No sé si esa esquina todavía queda un

poco lejos, si todos los que desembarcamos en Normandía, porque eso es en realidad lo que estamos haciendo, desfilaríamos en París, pero lo que es seguro es que habrá un desfile de la victoria en París, y que nuestra generación será testigo de ello», afirmó Ramírez. / SIGUE EN PÁGINAS 2 Y 3

UNIVERSIDAD

VANGUARDIA DEL PERIODISMO

«Somos un rompehielos, por primera vez en años jugamos al ataque»

VIENE DE PÁGINA 1

Los 19 decanos, vicedecanos y representantes de colegios profesionales de Periodismo asistieron también a un desfile, el de las innovaciones que las últimas fechas ha venido presentando este periódico: una app de resultados deportivos, una comunidad de lectores, un diario vespertino *on line*...

«El periodismo me ha dado tanto que siento la necesidad de poner toda mi capacidad y la de mi equipo en encontrar un camino de futuro para el periodismo»,

confesó Pedro J. Ramírez, que reiteró su intención de «hacer de rompehielos» para el resto de cabeceras españolas. ¿Y en qué dirección va el *cambio de piel*, la reinención del periodismo que el director de EL MUNDO sometió a la consideración académica?

«Estamos viviendo la transición de una actividad industrial a intelectual», afirmó. «Los impresores, los distribuidores y los quiosqueros tienen por delante un futuro más complicado en la medida en que no sepan reconvertirse, pero los periodistas va-

mos a tener un papel central», añadió Pedro J., que se presentó ante el auditorio como el decano de los directores de periódicos de Europa.

En ese sentido, Ramírez citó todas las ventajas de las que se vienen beneficiando los suscriptores de Orbyt desde 2010, un proyecto que ha sido avanzadilla del mencionado *cambio de piel*. Entre ellas, que un lector de Buenos Aires pueda leer la primera edición de EL MUNDO apenas media hora después de que la redacción le haya puesto

el broche y sin necesidad de que intervengan rotativas, furgonetas o aviones.

Ésa era la primera pista del detallado retrato que Ramírez dibujó de por qué derroteros va a transitar la información periodística en el futuro. «Por primera vez en los últimos años tengo la sensación de no estar a la defensiva, sino de jugar al ataque», comentó a los decanos.

Otro de los elementos que apuntó el director de EL MUNDO fue la voluntad del diario de orientar su actividad «a la capta-

ción y el mantenimiento de una comunidad leal de lectores» y de que sean ellos «los que decidan dónde, cuándo y cómo leer».

Ramírez utilizó el autobús circular que recorre la Ciudad Universitaria de Madrid como metáfora del «nuevo ciclo de la información» que se inauguró el pasado lunes con el lanzamiento de EL MUNDO de la Tarde, el vespertino para tabletas que ya disfrutaron los usuarios de Orbyt.

«Todos nuestros lectores salen ganando: los que compran en el quiosco, los suscriptores de Or-

brá una demanda de información muy fuerte, porque es necesaria para la consolidación democrática», afirmó.

Una de las dudas que surgieron en el debate fue cuál es el soporte por el que conviene apostar de cara al futuro, si los smartphones o las tabletas. En representación del decano de Santiago de Compostela, el profesor de Periodismo Miguel Túniz aportó una respuesta con la que coincidió Pedro J. Ramírez.

«Dejemos de hablar de móviles y tabletas, porque vamos hacia nuevos soportes flexibles que

FOTO DE FAMILIA

De derecha a izquierda: Concha Gómez, delegada del decano de la Universidad de Granada; Pilar Carrera, vicedecana de la Carlos III; Josep Maria Carbonell, decano de la Ramon Llull; Belén Andueza, coordinadora del máster en Periodismo en TV de la Antonio Nebrija; Luis Calandré, decano de la UEM; Juan Francisco Gutiérrez, secretario académico de la UMA; Carmen Pérez de Armiñán y Julio César Pérez Herrero, decanos de la UCM y la UCJC, respectivamente; Pedro J. Ramírez, director de EL MUNDO; Teresa Nozal, vicedecana de la UDC; Mónica Herreros y José Francisco Serrano, decanos de la Universidad de Navarra y San Pablo-CEU; Manuel Viñas y Aurora Labio, vicedecanos de San Jorge y Sevilla; José Manuel Serrano, vicedecano del Colegio de Periodistas de Murcia; Miguel Túniz, profesor de la USC; Pedro Antonio Rojo, vicedecano de la Universidad de Murcia y Antonio García, decano de la Rey Juan Carlos. / J. AYMÁ

by y los de la web», concluyó Ramírez, que quiso explicar con detenimiento cómo va a afectar el nuevo enfoque digital a la web de información generalista más leída del mundo en castellano. «El 90% de los usuarios de la web de EL MUNDO no va a tener que alterar para nada sus hábitos de navegación y va a seguir disfrutándolo gratuitamente», argumentó.

«Y esa minoría de heavy users van a encontrarse con el acceso a todos los contenidos a un precio muy inferior al de toda la vida y al que pagaban por Orby», añadió, en referencia a que cualquier lector de la web podrá leer hasta 20 noticias al mes sin necesidad de pagar ni un céntimo de euro.

«No es un muro, son unas esclusas con las que nosotros podremos abrir y cerrar contenidos por áreas, en determinados días... y adaptarnos a como va evolucionando el mercado», atajó el director de EL MUNDO.

La propuesta fue acogida por los asistentes con una aceptación prácticamente unánime. «Es una

ventana abierta al optimismo», afirmó Carmen Pérez de Armiñán, decana de la Complutense, que agradeció el esfuerzo de este diario por arrojar luz sobre el futuro de esta profesión.

«En las facultades a veces tenemos la sensación de estar formando alumnos para un mundo que no conocemos», añadió la decana, que obtuvo el compromiso de Ramírez de comparecer en su Facultad en enero para contar a los estudiantes estos mismos proyectos.

«Quien entra en depresión es porque intenta aferrarse a una realidad que ya no existe y porque busca el camino de salida por donde no lo hay», abundó Julio César Pérez Herrero, decano de la Camilo José Cela.

También se expresó en ese mismo sentido Josep Maria Carbonell, decano de la Ramon Llull. «Me gustaría felicitaros por el proyecto y por el mensaje positivo que lanza para el futuro del periodismo, porque no es cierta esa sensación de que se está hundiendo. En el futuro ha-

ya no serán ni una cosa ni la otra», apuntó, tras conseguir del director de EL MUNDO el compromiso de repetir este encuentro cada año. «Al venir de una universidad lo agradezco aún más porque la Universidad y la empresa siempre hemos vivido de espaldas y a veces enfrentados en el ámbito de la comunicación», aseveró Túniz.

Finalmente, el decano de la Universidad San Jorge de Zaragoza, Manuel Viñas, apuntó el acierto del lema con el que EL MUNDO ha lanzado esta nueva apuesta digital. «Hablar de piel en una etapa tan tecnológica humaniza mucho», afirmó.

LUNES 4, 12:00 H
Sigue en directo el HANGOUT on air de Pedro J. en la página oficial de EL MUNDO en Google+

'LA TABLETA'

Pedro J. Ramírez lanza un proyecto de colaboración con los futuros periodistas

J.B.

«Riesgo», «valentía» e «ilusión» fueron algunas de las palabras que más se repitieron durante un debate que, según adelantó Ramírez, tiene vocación de repetirse cada año como punto de encuentro entre la Universidad y los medios de comunicación. También «optimismo», una fuente de energía que los docentes echan en falta en los futuros informadores a causa de la crisis económica y la tasa de desempleo.

Los estudiantes reciben cada día las noticias negativas que llegan del sector y miran con ansiedad al momento en el que tengan que abandonar las aulas universitarias y buscar su hueco en el mercado laboral, de ahí que sus docentes perciban en ellos desmotivación, pesimismo, falta de perspectiva...

Sin embargo, también para esa dolencia guardaba ayer un antídoto, un remedio en la manga, el director de EL MUNDO. Y no dudó en usarlo cuando la coordinadora del Máster en Periodismo y Televisión Antena de la Universidad Antonio de Nebrija le mencionó la necesidad de que los medios informativos y el mundo académico trabajen mano a mano para mejorar la formación de los futuros periodistas.

Pedro J. Ramírez había llevado al encuentro un nombre y un apellido para esa colaboración: *La Tableta*, el periodismo que viene. Y también un formato, una web que estuviera integrada por tantos nodos como facultades de Periodismo españolas participaran en el proyecto. «Manteniendo sólo unas mínimas normas de diseño, cada facultad seleccionará del modo que crea oportuno los contenidos que cuelga en su página y nosotros nos comprometemos a incluir cada día los mejores en la home de *La Tableta*», expuso. «Además, colgaremos en cualquiera de los canales del periódico los contenidos más destacados de entre los que hayáis seleccionado en vuestras páginas, pagando al autor el correspondiente un precio profesional por su reportaje, su fotografía, su vídeo...».

Un alumno consulta una tableta en su facultad. / E. ALEXANDER

Y no acaban ahí las buenas noticias para los futuros informadores. Los que se distinguen por el valor de sus aportaciones a esta nueva web podrán hacerse acreedores de una de las plazas para hacer prácticas de verano en la redacción u obtener becas para cursar el Máster de Periodismo de este diario.

La iniciativa tuvo una estupenda acogida entre los decanos, vicedecanos y profesores asistentes, muchos de los cuales demostraron estar en sintonía con la nueva filosofía digital de EL MUNDO al tomar notas y enviar tweets desde sus tabletas sobre la intervención del director de este periódico.

Una de las que más encarecidamente agradeció esta iniciativa fue la decana de Ciencias de la Información de la Universidad Complutense, Carmen Pérez Armiñán, que hizo una defensa de las nuevas generaciones de periodistas y de su sintonía con los nuevos soportes digitales. «Son enormemente creativos y les gusta trastear», comentó, antes de hacer una confesión: «La gente que tienes en la redacción me da envidia por la ilusión que sienten por estar escribiendo el futuro», le dijo a Pedro J. Ramírez.

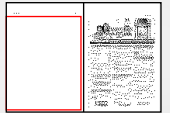

Foto de familia del homenaje que ayer se tributó a Manuel Martín Ferrand en la Academia de Televisión

ÁNGEL DE ANTONIO

Martín Ferrand, en el recuerdo

Homenaje al periodista total

Fue tan grande la obra de Manuel Martín Ferrand que, tras su desaparición, los homenajes se suceden para hacer balance y memoria de un trabajo inabarcable, desplegado durante décadas en los más variados soportes de la comunicación. Ayer fue el momento de recordar al gran comunicador audiovisual que fue el malogrado columnista de ABC, promotor de programas históricos, animador incansable de una pantalla a la que aportó rigor y hondura y, finalmente, pionero de la televisión privada en España. La Academia de Televisión reunió en el centro de Madrid a una profesión convocada, junto a su

familia, para aplaudir el genio, el oficio y la inquietud empresarial de Martín Ferrand.

Voces y rostros de la radio y la pantalla se citaron para recordar a quien fue su maestro y compañero, protagonista de un tributo en el que no solo se volvió a escuchar su voz, sino el testimonio, agradecido y cómplice, de quienes, de Alfredo Amestoy a Luis Ángel de la Viuda, pasando por José Luis Balbín o Bieito Rubido, director de ABC, compartieron con Martín Ferrand la pasión de comunicar. Ayer tocaba sintetizar la imagen del maestro y entre todos los perfiles que se destacaron de él sobresalió su lucha infatigable por ampliar el marco de la libertad de todo lo relacionado con la comunicación. Ni la prensa, ni la radio, ni la televisión, ni probablemente los formatos digitales, tendrían esos márgenes de actuación sin la contribución esencial de quien puede ser considerado «el periodista total», como ayer le definió el presidente de la Academia de Televisión, Manuel Campo Vidal, rememorando el titular con que ABC, su periódico, despidió al maestro. **[TELEVISIÓN Y RADIO]**

IGNACIO GIL

75 anys del primer gran impacte dels mitjans de comunicació de masses

La invasió de Welles

Xavier Roca / Jaume Vidal
BARCELONA

Orson Welles gaudia d'un sòlid prestigi com a actor i director teatral quan va ser reclamat pel mitjà radiofònic, on després d'haver protagonitzat alguna adaptació de novel·les com *Els miserables*, va ser contractat per la CBS per a l'espai *Mercury Theatre on the Air*. En aquest programa, de manera setmanal, es dramatitzaven diferents clàssics literaris com ara *Dràcula*, *L'illa del tresor*, o *El comte de Montecristo*.

Amb aquests antecedents, el 30 d'octubre del 1938 —és a dir, avui fa setanta-cinc anys— va tenir lloc la que seria la seva gran, mítica, aportació a la ràdio. No només això: també va ser l'esdeveniment que el va catapultar al cinema —el 1941 tornaria a fer història dirigint i interpretant la legendària *Ciutadà Kane*— i una de les fites en la història dels mitjans de comunicació moderns, que, per cert, ha estat recordada en una exposició en l'última edició del Festival de Sitges.

Aquell dia, el *Mercury Theatre on the Air* va transmetre la cèlebre adaptació de la novel·la de ciència-ficció d'H.G. Wells *La guerra dels mons*, que relata la invasió de la Terra per part d'uns agressius extraterrestres. El guionista de Welles Howard Koch —que més tard escriuria pel·lícules com *Casablanca* (1940)— va ambientar la trama als temps contemporanis i va desplaçar l'acció als Estats Units, fent-se ressò d'aquesta manera del temor que hi havia en l'ambient a l'esclat de la Segona Guerra

Orson Welles en els estudis radiofònics de la CBS, en el decurs d'una de les seves transmissions ■ ARXIU

Mundial, a causa de l'auge del nazisme. I a més —aquest va ser el tret més significatiu— va estructurar la història com si es tractés d'un noticiari radiofònic emès en directe.

Pànic dels oients

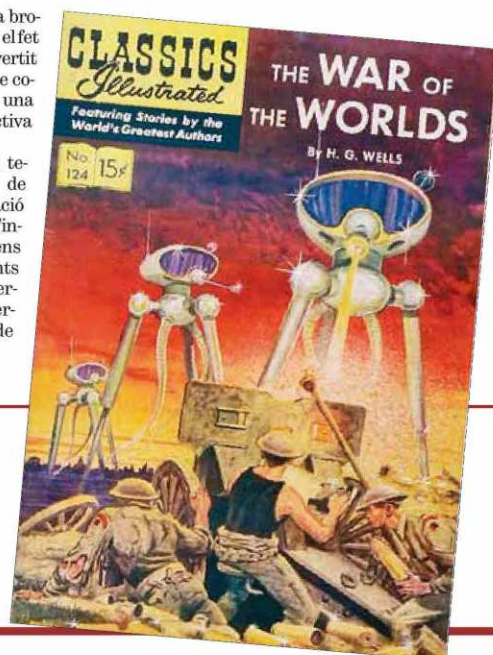
Tot i que es va advertir dos cops als oients que es tractava d'una ficció —al començament i al cap d'uns quaranta minuts—, la versemblança d'una transmissió feta amb només sis actors interpretant tots

els personatges —però que jugava amb gran habilitat amb els efectes de so—, va provocar el pànic en milers d'oients que van creure que el seu país era víctima d'una veritable invasió alienígena i van col·lapsar les centraltes de la policia i dels diaris. Woody Allen recull aquest fet en una de les anècdotes que integren *Dies de ràdio* (1987).

L'endemà de l'emissió, Orson Welles es va veure obligat a demanar disculpes pel que molta gent va

interpretar com una broma de mal gust. Però el fet és que ja s'havia convertit en una celebritat que començaria al cinema una carrera tan conflictiva com apassionant.

D'altra banda, si tenim la temptació de pensar que la població de l'època va pecar d'ingenuïtat, només ens cal pensar en quants cops Twitter ha enterat actualment personalitats del món de la política... ■

La metàfora anticolonialista de H.G. Wells

Juntament amb l'escriptor francès Jules Verne —a qui sempre va criticar les explicacions pseudocientífiques de les seves novel·les—, l'anglès H.G. Wells (1866-1946) és considerat com un dels pares de la ciència-ficció

literària. Autor de clàssics com ara *La màquina del temps* i *L'home invisible*, *La guerra dels mons* és una de les seves novel·les més conegudes.

D'idees polítiques properes al socialisme, l'obra de H.G. Wells

sovint es pot llegir en clau metafòrica, com un retrat dels conflictes socials i polítics de la seva època. I, en el cas de *La guerra dels mons*, sempre se n'ha fet una lectura en clau de denúncia del colonialisme.

75 anys del primer gran impacte dels mitjans de comunicació de masses

Les adaptacions cinematogràfiques

El director de *L'illa del tresor* (1950) i *Cuando rugen las marabuntas* (1954), Byron Haskin, va ser el responsable d'adaptar al cinema la novel·la d'H.G.

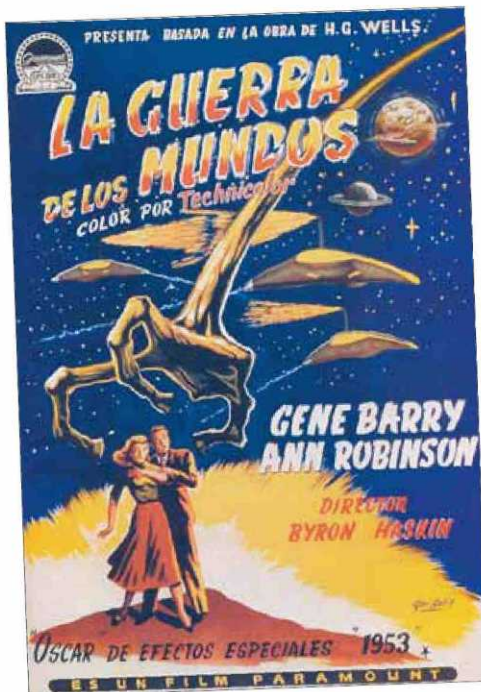
Wells el 1953, en una pel·lícula produïda per George Pal —cineasta i productor expert en efectes especials, i veritable artífex de la pel·lícula— que va guanyar l'Oscar als millors efectes especials.

La pel·lícula és considerada un clàssic del cinema de ciència-ficció, una de les obres més representatives de l'era moderna de la vessant cinematogràfica d'un gènere que als anys cinquanta va cobrar una importància especial. I, com bona part de les mostres del cinema fantàstic d'aquella època, és també un reflex de les paranoies provocades per la guerra freda i el temor a una invasió comunista.

Ambientada en una localitat de la zona de Los Angeles, la pel·lícula —que vista avui en dia conserva notables dosis d'encant artesanal— es premia diverses llibertats respecte al seu original literari; el disseny de les naus invasores no reproduïx els tentacles que descriu H.G. Wells, sinó que són uns platelets voladors en forma de peix ratlla

amb un cert poder de fascinació.

Tot i ambientar la història en els Estats Units dels nostres dies, més fidelitat es va proposar Steven Spiel-

berg quan va revisar la novel·la el 2005. Per una vegada, Spielberg va mostrar els alienígenes des d'una perspectiva maligna —a diferència del que havia fet a *Encontres en la tercera fase* (1977) i *E.T.* (1982)— i va convertir els extraterrestres en uns

monstres tan inquietants com l'esqual gegant de *Jurassic Park* (1975) i els dinosaures de *Jurassic Park* (1977).

A diferència de la versió de Haskin, que cedeix el principal protagonisme a un científic, Spielberg va retornar el paper principal a un home del carrer normal i corrent, un mecànic interpretat per Tom Cruise, que un parell d'anys abans ja havia col·laborat amb el cineasta en una altra excel·lent pel·lícula de ciència-ficció: *Minority Report*. Com en bona part de la seva obra, Spielberg va plasmar en *La guerra dels mons* les seves preocupacions pels efectes de la ruptura del nucli familiar. I, si el film del 1953 feia referències a la guerra freda, aquest no dissimula —en alguna línia de diàleg es fa explícit— la seva condició d'eco del temor nord-americà al terrorisme global, després dels atemptats de l'11-S.

El mateix 2005, com a explot de la pel·lícula de Steven Spielberg, es van produir dues pel·lícules més, totes dues de baix pressupost i discrets resultats artístics, distribuïdes directament al mercat de DVD.

Però l'obra de Wells va definir un model narratiu de descripció d'una invasió d'éssers bel·licosos procedents d'altres planetes que s'ha fet servir en moltes pel·lícules, com la catastrofista *Independence Day* (1996) de Roland Emmerich o la satírica *Mars attacks!* (1996) de Tim Burton.

Un alienígena salva la Terra

Plana de 'Superman. La guerra de los mundos' ■ ECC

L'adaptació radiofònica d'Orson Wells de *La guerra dels mons* es va fer l'any 1938. El mateix any sortia el número 1 de la revista de còmics *Action Comic*, on per primer cop apareixia Superman, ésser del planeta Krypton amb uns superpoders que decidia aprofitar per defensar la humanitat. A la portada, hi sortia una il·lustració del 'home d'acer aixecant un automòbil. La mateixa imatge que s'ha fet servir en una de les novetats d'aquest dies: *Superman. La guerra de los mundos* (ECC), un còmic de Roy Thomas i Michael Lark inspirat en la novel·la d'H.G. Wells. Superman, amb un aire *vintage*, que evoca el grafisme i l'estètica de la primera època, ha de lluitar contra els invasors alienígenes, tot i que ell també n'és un. Es tracta d'una singular, i enèsima, recreació de la primera trobada entre Clark Kent i Lois Lane, que, com a periodistes, són testimonis dels atacs i participaran activament en la defensa. El final aporta sorpreses pel que fa a la història de Superman.

Constantino Romero era Orson Welles radiant l'atac de naus extraterrestres

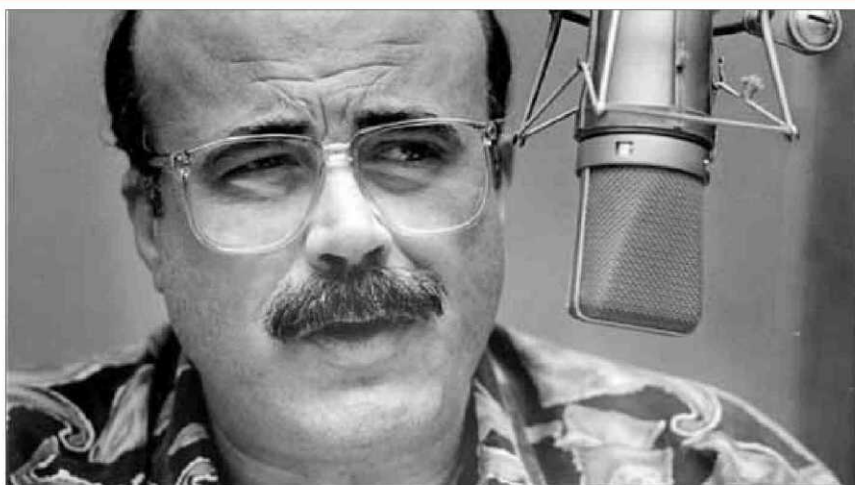
El programa d'Orson Wells ha tingut al llarg del anys versions a tot el món. La Cadena Ser, amb una iniciativa de teatre radiat promoguda per la Fundació La Caixa, va emetre una versió del programa d'Orson Welles el paper del qual l'interpretava Constantino Romero. A l'obra, també hi participava el que va ser molts anys company radiofònic de Romero, Rafael Túrria. Mentre sonava *La Comparsita*, s'interrompia la música, en un programa que seguint l'obra original s'emetia amb música en directe a càrrec de l'orquestra de Ramón Raquello des de l'hotel Plaza de Nova York. El locutor, com a l'obra original, adverteix d'unes estranyes lluminescències que provenen de Mart.

Aquesta versió no va provocar cap aldarull, però emesa en horari de nit sí que va provocar algun

ensurt als que s'havien quedat endormiscats escoltant la ràdio.

Transcendència més dramàtica va tenir una adaptació similar a la de Wells que va fer el director Leonardo Páez en el seu programa de radioteatre a Radio Quito, a Equador. La dramatització parlava d'una nau en forma de plat que volava per damunt les illes Galápagos per acabar situant-se a les rodalies de la ciutat. S'anunciava l'existència d'un núvol de gas verinós. Es va crear molta alarma en tan sols 20 minuts que va durar el programa. Quan després es va saber que tot era de pega, la població, indignada, va assaltar l'emissora i li va calar foc. Van morir cinc persones i l'emissora no va tornar a obrir-se fins dos anys després.

El 1983, a Girona, una representació similar va provocar alarma entre els oients. A Ràdio

Constantino Romero era Orson Welles en una de les adaptacions de 'La guerra dels mons' ■ ARXIU

Girona, i advertint que es tractava d'un relat de ficció, van dramatitzar fragments d'un llibre de Miquel Fañanàs en què la presa de Susqueda s'ensorrava. Veïns d'Anglès, Bescanó, Salt i

altres poblacions de la zona van alarmar-se amb una notícia que sense contrastar va passar de boca en boca. Un cop assabentats que el fet era fictici, la por es va transformar en indignació i la

centraleta de Ràdio Girona va quedar col·lapsada.

L'experiment de Wells va esdevenir un esdeveniment de referència i va servir per omplir planes i planes de llibres.

ABC MIÉRCOLES, 30 DE OCTUBRE DE 2013
abc.es/españa

ESPAÑA 27

Rubido protagonizó una charla con estudiantes de Ciencias de la Comunicación en la Abat Oliba-CEU

«Master class» a futuros periodistas

M. J. C.
BARCELONA

Un diario centenario, contado a las nuevas generaciones de periodistas. Así enfocó Bieito Rubido la conferencia pronunciada en la Universidad Abat Oliba-CEU a alumnos de Ciencias de la Comunicación. Con motivo del 110 aniversario de ABC, Rubido hizo un repaso al pasado, presente y futuro de un diario, que nació el 1 de enero de 1903 y que ha sido «testigo excepcional del discernir de la historia de España». Según el ponente, «ABC lleva la innovación en su ADN», pues fue pionero en utilizar técnicas de infografía y su tamaño, más reducido que el clásico tabloide, ha sido adoptado posteriormente por muchos periódicos en el mundo.

Rubido explicó que, en la actualidad, el periodismo sufre cuatro tipos de crisis, siendo la económica «la más llevadera». En este sentido, dijo que esa recesión, con una caída de la publicidad de casi el 75%, «se ha llevado por delante muchos puestos de trabajo, pero las cabeceras han resistido». También se refirió a la crisis de modelo, pues «existe una gran desorientación sobre cómo evolucionará la prensa en papel». Rubido añadió que «nadie ha acertado aún sobre el modelo de negocio que se implantará en los próximos años» y que los medios de comunicación «necesitan ser rentables para ser libres, tienen la obligación moral de serlo».

Hay, asimismo, una crisis de tamaño, pues a su juicio, en España «hay un exceso de medios». La media de cabeceras en Europa es de 75, mientras que en nuestro país, hay 150. Sin embargo, indicó, la difusión es más baja, pues en España alcanza una media de

Cuatro tipos de crisis
En el periodismo, dijo el director de ABC, hay una crisis económica, de modelo, de valores y de tamaño

El futuro del papel
Rubido cree que el papel morirá y que la gran revolución del periodismo será digital

24.000 ejemplares y en Europa, supera los 100.000. «La audiencia tiene mucha información gratis, pero poco tiempo para consumirla», explicó Rubido, quien considera excesivo el número de facultades de periodismo existente en España, un total de 40. «Yo soy partidario de que hubiera dos o tres escuelas de calidad e incluso de postgrado», dijo.

Una cuarta crisis, la más grave, según el director de ABC, afecta a los valores. «No estamos haciendo el mejor periodismo como correspondiera a una generación bien formada. Queremos equivocarnos todos juntos, pero no acertar en solitario», dijo en alusión a la gran competencia que hay entre los medios de comunicación.

Salir más fuerte

«No siempre se cumple con el rigor, el contraste o la veracidad», añadió, aunque recordó que esa crisis de los valores afecta a toda la sociedad. E incluso hay gobiernos que respetan las leyes», en velada alusión al Ejecutivo catalán y su deriva separatista. No obstante, lanzó un mensaje positivo a los estudiantes: «De las crisis se sale más fuerte». Bieito Rubido cree que el pa-

El director de ABC, durante su conferencia ante los estudiantes

I.B.

pel desaparecerá, pero «la gran revolución será digital».

La «master class» incluyó un turno de preguntas en el que los estudiantes se interesaron por cuestiones relacionadas con la actualidad catalana,

la publicidad, la opinión o las tertulias. Subrayó el gran respeto que ABC siempre ha tenido por la pluralidad. «El respeto por las ideas del otro resulta muy difícil. Pero es que vivir en democracia es muy difícil», dijo.

Rubido, con el rector de la Universidad Abat Oliba-CEU, Carlos Pérez del Valle

I.B.

MOVIMENTS DE FITXES
01. Toni Cruanyes. PERE VIRGILI
02. Ramon Pellicer. 03. Lúdia Heredia. 04. Ariadna Oltra. ARA

Ball de noms als informatius de TV3

Toni Cruanyes farà el 'TN vespre', Lúdia Heredia va a 'Els matins' i Ariadna Oltra estrenarà un espai nocturn

Toni Cruanyes conduirà el nou *TN vespre* que TV3 estrenarà al gener, i Ramon Pellicer salta al cap de setmana. Lúdia Heredia substitueix a *Els matins* Ariadna Oltra, que farà un espai d'actualitat en *prime time*.

ALBERT CASTELLVÍ ROCA

BARCELONA. La remodelació de l'oferta informativa de TV3 va agafant forma. La cadena va fer públics ahir els moviments de fitxes que es produiran al gener i que afecten els *Telenotícies* del vespre i del cap de setmana, però també *Els matins* i la franja de *prime time*. Toni Cruanyes, Ramon Pellicer, Lúdia Heredia i Ariadna Oltra assumiran noves responsabilitats a partir del dia 16 de gener, la data que –tal com va avançar l'ARA fa dues setmanes– TV3 ha escollit per estrenar la seva nova oferta informativa, ja que coincidirà amb el trentè aniversari del primer *Telenotícies*. A partir de llavors, a més, s'unificarà la imatge dels informatius de TV3 amb la del canal 3/24. Tal com destacava ahir la cadena en un comunicat, tots els canvis es faran "apostant de manera clara pels professionals de TV3".

Toni Cruanyes presentarà el 'Telenotícies vespre'

L'element més emblemàtic de la proposta informativa de TV3 per al gener serà el nou *Telenotícies vespre*. El dirigirà i presentarà l'actual corresponsal a París, Toni Cruanyes, tot i que també havia sonat molt el nom de Ramon Rovira. TV3 vol que aquest TN –que, com els altres, s'emetrà des del nou plató virtual–

vagi més enllà de la informació estricta i tingui també un component interpretatiu. Per això el programa "incorporarà elements d'anàlisi i reflexió", comptarà amb la presència "d'experts i col·laboradors" i inclourà entrevistes que ajudin a "analitzar millor el context de les notícies". Tot i així, en declaracions a l'ARA, Cruanyes deixa clar que "no hi haurà opinió". "Intentarem contextualitzar, donar les claus bàsiques de per què ha passat el que ha passat", explica. La seva intenció és fer un informatiu "dinàmic, amb profunditat" i que a banda de les "notícies imprescindibles del dia" inclogui també "reportatges que ajudin a entendre els canvis profunds que estem experimentant al món i especialment a Catalunya". El periodista, que debuta com a presentador, assegura que sent "molt de respecte i il·lusió".

Pellicer, al cap de setmana amb Agnès Marquès

L'arribada de Toni Cruanyes a l'informatiu nocturn de TV3 comportarà, de retruc, el salt de Ramon Pellicer al *Telenotícies cap de setmana*. Pellicer en serà l'editor i el presenta-

Grafisme
La imatge dels espais informatius de TV3 i la del canal 3/24 s'unificaran

Doblet
A banda d'El matins', Lúdia Heredia presentarà un programa de nous formats

rà al costat d'Agnès Marquès, que ja condueix actualment els informatius dels dissabtes i diumenges. Pel que fa a Joan Carles Peris, l'actual editor i parella de Marquès els caps de setmana, la cadena no ha explicat quina serà la seva futura ocupació. En canvi, sí que se sap des de fa mesos que Raquel Sans, que presenta el *Telenotícies vespre* juntament amb Pellicer, debutarà al gener com a corresponsal a Washington, una tasca que, des del juny, desenvolupa de manera provisional Esteve Soler. El *Telenotícies migdia* i el *Telenotícies comarques* continuaran igual.

Oltra estrenarà un espai setmanal els dijous

Més enllà dels *Telenotícies*, la nova oferta informativa de TVC inclou un nou programa setmanal d'actualitat, que s'emetrà els dijous a continuació del *Polònia* i que presentarà Ariadna Oltra. Aquest nou format, elaborat per la productora de Ramon Pellicer, Sticakí, tindrà com a objectiu "aprofundir en l'actualitat" i "analitzar a fons els diferents esdeveniments informatius del moment actual", i segons TV3 posarà "especial atenció"

en "l'actualitat catalana" i "el futur" del país. Oltra, que també en serà la subdirectora –per sobre tindrà Manel Sarrau, que ja la dirigeix a *Els matins*–, considera que l'espera "un repte en majúscules, possiblement el més complicat" que ha afrontat fins ara, ja que s'ha de pensar "des de zero". En aquest sentit, explica que l'espai encara no té nom i que tot just l'estan començant a dissenyar. Segons ella, el programa "no pretén ser el substitut de res", tot i que, d'alguna manera, haurà d'omplir el buit que va deixar l'*Àgora*.

Lúdia Heredia, nova conductora d'El matins'

Malgrat la il·lusió pel nou projecte, Oltra creu que podria haver estat "molt més temps" a *Els matins*, on va arribar el 2011. A partir del gener, però, el seu lloc l'ocuparà Lúdia Heredia, que ja hi havia estat, com a parella de Josep Cuní, entre el 2007 i el 2010. "Ho afronto amb il·lusió i respecte a parts iguals", explica Heredia, que està "contenta" de tornar a un programa del qual té bons records. Ara, però, hi jugarà un rol diferent, ja que serà la presentadora del tram informatiu. "Aquesta és la part de repte, de respecte", reconeix, però assegura que ho veu com una "oportunitat". Carme Ros serà la nova directora d'*Els matins*, que mantindrà Helena García Melero com a mestra de cerimònies durant la segona part.

Mentrestant, Heredia segueix treballant en l'espai de nous formats sobre productes de proximitat *Collita pròpia*, que conduirà ella i que s'estrenarà a la primavera.

Perfil Wifredo Espina pertany a una generació irreplicable de periodistes catalans que va preparar la transició. El 1968 el diari 'Pueblo' el va nomenar periodista de l'any. Té més de vuitanta anys i continua en actiu

Degà de periodisme

Wifredo Espina
Globus punxats
Pròleg de Lluís Foix

LA GARBERA
EDICIONS
227 PÀGINES
15,60 EUROS

JORDI AMAT

Cap a finals de la dècada dels cinquanta, el financer Manuel Ortínez va dissenyar un pla d'actuació per tal que un grup de burgesos catalans es convertís en un lobby amb prou potència per influir en les directrius de la política econòmica de l'Estat. Tal com Ortínez ho consigna a les seves memòries, aquest pla s'havia de concretar en tres accions complementàries: crear un banc sòlid, comprar una seu senyorial al centre de Barcelona i adquirir un diari que servís d'òrgan d'opinió del grup. El 1957 el sanedrí dels industrials catalans del tèxtil aconseguia el paquet majoritari d'accions d'*El Correo Catalán*. Aleshores *El Correo*, un històric de la premsa barcelonina, era un diari més aviat anquilosat. Fundat el 1876 perquè servís la causa carlina i catòlica, a la postguerra el tòpic deia que era el diari dels capellans. L'home clau dels cotoners al diari –el subdirector Manuel Ibáñez Escofet, un catalanista procedent de l'activisme catòlic– va voler saber si el tòpic es corresponia amb la realitat o no.

La conclusió d'Ibáñez va ser que només un 10% dels capellans de Catalunya hi estaven subscriptos, de manera que ell, juntament amb el director –Andreu Rosselló–, podria deixar-se estar de velles fidelitats i mirar de transformar a fons el diari. A principis de 1960 Ortínez, com a mànager de la propietat, va fitxar un Josep Pla que després del cas Galinsoga es pensava que el *Correo* podria obrir una via d'aigua a la sòlida hegemonia de *La Vanguardia*. Però les coses no van anar exactament d'aquesta manera. El vell Pla, ja indissociable del món del setmanari i l'editorial *Destino*, no seria el vaixell insígnia d'un diari que al llarg de la dècada dels seixanta, comandat a la redacció per Rosselló i Ibáñez, va començar un procés de renovació amb èxit que es va convertir en un dels episodis fonamentals per entendre la regeneració del periodisme català de postguerra. Enumerar la llista de joves que hi van escriure fa impressió: Pernau, Huertas Claveria, Joan Anton Benach, González Ledesma, Permanyer, les mítiques pàgines sobre religió que durant el Concili portaren Casimir Martí i Josep Bigordà... Va esdevenir el segon diari de la ciutat.

De les figures de la generació que es van reunir en aquella redacció –la generació dels periodistes de la transició, coetanis de Wood-

ward i Bernstein–, el més significatiu, probablement, va ser Wifredo Espina, nascut a Vic l'any 1930. Forjat en l'exigent batxillerat del periodisme local, llicenciat en Dret i acabat de formar després amb estudis ja reglats de periodisme (aviat en seria professor a l'Escola de l'Església), a començaments dels seixanta va entrar al *Correo* en substitució de Josep Faulí. L'any 1968, quan *Pueblo* el va nomenar periodista espanyol de l'any, José Carlos Clemente el va seleccionar pel llibre d'entrevistes *La otra cara de Cataluña*. El seu paper als mitjans de comunicació estava clarament perfilat. "Espina es, en los medios intelectuales y políticos, el enfant terrible del periodismo catalán". Aquell prestigi era conseqüència directa de l'impacte que va tenir la secció *Cada cual con su opinión*, a través de la qual, fins on era possible, furgant en les esletxes de la censura, criticava documentadament el règim. "Quan vaig començar a llegir diaris, abans de fer de periodista, no em perdia mai les notes de Wifredo Espina". Ho escriu Lluís Foix al pròleg del recull *Globus punxats*. Fou una experiència compartida. Més d'un ministre sortia de casa amb mal regust de boca després d'haver-lo llegit, i Fraga el tenia entravessat, com recorda Espina en una magnífica necrològica inclosa al llibre. Era un *opinion maker* (Sergio Vila-

Sanjuán), un articulista progre i assenyat (Llàtzer Moix), una baula que no grinyola en la cadena dels grans forjadors d'opinió ciutadana (Carles Geli).

Què va passar, amb Espina? En plena transició *El Correo*, que va estar controlat per Jordi Pujol quan es va catapultar com a polític, va perdre independència i vendes i per molts motius no es va saber sincronitzar amb les palpitations dels temps (així ho va anotar al seu diari Josep Maria Vilaseca, membre del consell d'administració, el dia de la mort de Franco). Va arribar un moment, a mitjan 1979, que els accionistes del diari volien vendre'l, ja fos a Convergència (que dominava la propietat), el PSC (la carta que jugava Llorenç Gomis, el director) o l'UCD. I per acabar-ho d'adober la redacció s'inclinava majoritàriament a l'esquerra. Tensions en tots els ordres en un moment de forta reconversió del sector. Dissolució de l'espai que havia ocupat. Aquesta podria ser una explicació per respondre a la pregunta. Què va passar, doncs, amb un periodista lúcid i assenyat, amb opinió pròpia, sòlida i alhora rotundament centrada en els amplis marges de la catalanitat? El que va passar, sospito, és que la seva firma va estar fidelment compromesa amb un determinat diari i aquest diari va entrar en una llarga decadència que va implicar la progressiva pèrdua de visibilitat d'una opinió qualificada.

Però la sorpresa és que aquest degà del bon periodisme català continua fent la viu-viu, apuntant els seus textos en una idea ferma de quina ha de ser la funció social del periodisme. Sovint el llegeixo al blog de *e-notícies*. Alguns dels articles són els que ha recollit en llibre. Un dels més impactants és *La bombolla politicomediàtica*, escrit poc després de les darreres eleccions autonòmiques. Ell, que va comandar el Centre d'Investigació de la Comunicació, critica les amistats perilloses entre periodistes i polítics. "Si els professionals dels mitjans no saben, no poden o no volen desfer-se d'aquestes temptacions i servituds i continua el contuberni politicomediàtic, seguirem en un oasi català irreal, amb les conseqüències de desorientació general de l'opinió pública i amb les dificultats d'interpretació de la realitat per part dels polítics". Veure-ho així de clar, amb més de vuitanta anys, amb tanta experiència, no sembla una mala lliçó. |

Wifredo Espina

MÁRKETING, COMUNICACIÓN Y PUBLICIDAD

LA ESTRATEGIA DE RBA/ EL GRUPO EDITOR POTENCIA LOS REGALOS EN SUS REVISTAS E INTENTA ADAPTAR LOS TEXTOS A LOS GUSTOS DE LOS LECTORES. LAS PUBLICACIONES TRABAJAN PARA ATRAER NUEVOS SUSCRITORES.

Contenido y promociones para vender más revistas

Artur Zanón, Barcelona

El grupo editor RBA concentra el 40% de los lectores de revistas de toda España, con unas doce millones de personas al mes. Esta posición de liderazgo no impide que esta compañía haya sufrido la caída de la publicidad y de los ingresos en los últimos ejercicios, lo que le ha obligado a afinar su estrategia para intentar taponar el descenso de las ventas.

RBA ocupa la primera posición entre los grupos de revistas en España, con una audiencia acumulada de 12,2 millones de lectores mensuales, un 80% más que Hearst -la editora de *Diez Minutos*-, su principal competidor, seguido por GyJ, con *Cosmopolitan* y *Marie Claire* de estándares.

El quiosco es su principal escaparate. "Potenciamos las promociones con el precio y acompañando las revistas con un regalo", asegura la directora de marketing de RBA Revistas, Berta Castellet. Las principales revistas de la compañía presidida por Ricardo Rodrigo son *Lecturas*, con 1,3 millones de lectores, y *Semana*, con una audiencia de 1,1 millones de personas. También destacan *Clara*, *Historia NG*, *El Jueves* y *Speak Up*, entre otros.

Los esfuerzos se centran en aniversarios y momentos especiales. "Este año estamos celebrando el 125 aniversario de *National Geographic* y hemos aprovechado para hacer promociones especiales, como obtener un libro conmemorativo o invitar a suscriptores a una conferencia", añade. Otra fórmula es la presencia en las principales plataformas en Internet, algunas de pago: Zinio, Apple y Kiosco y Mas.

Más exigentes

A todo ello se une la investigación para conocer mejor al lector, que ahora es mucho más exigente que antes de la crisis: se fija mucho en el precio, pero también en la calidad. La calidad importa en los contenidos: "Nos quedamos

Vicente Borés (RBA Libros) y Berta Castellet (RBA Revistas). / E. R.

La editora de 'Lecturas' y 'Speak Up' focaliza su estrategia comercial en los kioscos

Los resultados de las acciones de marketing se miden mediante las ventas a la audiencia

más en casa y queremos revistas que nos hablen de temas más prácticos, que nos entrenen y ayuden a resolver problemas cotidianos". Y también en los regalos: "Cuando ofrecemos unas gafas o un libro, en muchos casos está avalado por una marca de prestigio", sostiene.

Además del kiosco, RBA recurre a sus propias revistas para cruzar publicidad y también realiza campañas en televisión. Además, el departamento de marketing se encarga de conseguir nuevos suscriptores mediante técnicas como marketing directo, telemarketing, bases de datos

y ofertas en sus webs. Además del análisis anterior a la publicación de las revistas, el departamento de marketing investiga en sus lectores los contenidos de mayor éxito, lo que permite renovar el contenido de las publicaciones y crear otras nuevas.

La actividad de marketing se realiza internamente, con la excepción de los anuncios para televisión y la planificación de las campañas, que se subcontratan a una agencia de publicidad y a otra de medios, respectivamente. La creatividad se trabaja internamente, ya que RBA, al ser un grupo editorial, tiene un buen equipo de diseño gráfico.

EL NEGOCIO DE LAS REVISTAS Y LOS LIBROS

> Los grupos de revistas en España

Audiencia bruta acumulada, en millones de personas. 2ª ola del EGM.

> Facturación de RBA

En millones de euros. Revistas y libros.

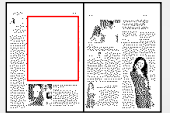

Fuente: RBA y elaboración propia

Libros: una apuesta por lo seguro

La otra rama de RBA es la edición de libros. "Con la crisis nos hemos concentrado en aquellos productos de más potencial de éxito, lo que penaliza el lanzamiento de títulos minoritarios, que pueden ser más interesantes", asegura el director de marketing y control de RBA Libros, Vicente Borés. En los últimos años se han revisado todas las inversiones en publicidad que no tienen un impacto claro sobre las ventas. "Las principales estrategias son la recuperación y actualización de los éxitos de todos los tiempos, la inversión en el punto de venta y las promociones con un valor añadido para el lector", añade. Las acciones se dirigen a todos los canales: retail, grandes superficies, librerías y tiendas online, además del lector final.

Álvarez-Cascos gana la batalla por su intimidad ante el Constitucional

El político y su pareja serán indemnizados con 36.000 euros por unas imágenes «robadas»

NATI VILLANUEVA
MADRID

Diez años después del inicio de su batalla en los tribunales en defensa de sus derechos a la intimidad y a la propia imagen, el exministro de Fomento **Francisco Álvarez-Cascos** ha conseguido el amparo del Constitucional, que una vez más, ha antepuesto el necesario ámbito privado de la persona pública al derecho a la información. El hoy presidente de Foro Asturias y su entonces novia, **María Porto**, llevaron su caso a la justicia después de la emisión de un reportaje en «Crónicas Marcianas» sobre las vacaciones de la pareja y de alguno de los hijos menores de ambos en Lanzarote en la Navidad de 2003.

La sentencia del Tribunal Constitucional es importante por dos motivos: primero, porque la decisión de amparar a Cascos y a Porto se ha tomado por unanimidad de los seis magistrados que componían la Sala; y segundo, porque corrige al Tribunal Supremo, que previamente había dado la razón al periodista **Javier Sardá**, a **Boris Izaguirre** y a las entidades Gestevisión Telecinco y Gestmusic Edemol, que habían sido condenados tanto por el Juzgado de Primera Instancia como por la Audiencia Provincial de Madrid, que fijó una indemnización de 18.000 euros para cada uno.

La sentencia del TC anula la sentencia del Supremo, que había considerado que la divulgación de las imágenes tomadas a Álvarez-Cascos y a Porto no vulneraron los derechos a la

María Porto y Álvarez-Cascos, en Oviedo el 25 de octubre

EFE

2004
Las
imágenes de
Cascos habían
sido emitidas por
«Crónicas
Marcianas»

intimidad y a la propia imagen de los demandantes porque la naturaleza del programa no puede descartar «a priori» la «trascendencia» de la información «para la formación de una opinión pública libre» y por la «proyección pública y política» de quien entonces era ministro del Gobierno de España.

Sin embargo, el TC recuerda que «la captación de imágenes relativas a un personaje público en momentos de su vida de carácter eminentemente par-

ticular o privado conlleva la vulneración del derecho aludido (propia imagen), salvo que el acontecimiento revista interés público o la imagen se haya divulgado con su consentimiento». La aplicación de este criterio a la divulgación de las imágenes de Álvarez-Cascos, añade la sentencia, «conduce a la conclusión de que tal conducta constituye una intromisión ilegítima en el derecho a la propia imagen de los recurrentes que no puede encontrar protección en el derecho a comunicar libremente información veraz».

POLIESPORTIU LES DISTINCIONS DEL CSD

Premi a 'La Vanguardia'

El redactor en cap Dagoberto Escorcía, medalla al mèrit esportiu del 2013

MADRID Redacció

Les nedadores Mireia Belmonte, Ona Carbonell, Melani Costa, els pilots Jorge Lorenzo, Toni Bou i Laia Sanz, el triatleta Javier Gómez Noya, la saltadora d'alçada Ruth Beitia, la regatista Marina Alabau i els basquetbolistes Sergio Llull, Víctor Claver i Sergio

ELS GUARDONS

Belmonte, Carbonell i Costa comparteixen honors amb la desapareguda De Villota

Rodríguez van rebre ahir, entre molts altres esportistes, membres de federacions i periodistes esportius, un dels reials ordes del Mèrit Esportiu del 2013 en un acte celebrat en un atapeït Teatre Alcázar Cofidis de Madrid, presidit per la infanta Elena, on també es va concedir un emotiu guardó

a la pilot d'F-1 Maria de Villota, recentment desapareguda.

Van assistir a l'esdeveniment el ministre d'Educació, Cultura i Esport, José Ignacio Wert; el president del Consell Superior d'Esports (CSD), Miguel Cardenal, i la directora general d'Esports del CSD, Ana Muñoz. Entre els periodistes premiats figuren Dagoberto Escorcía, redactor en cap d'Esports de *La Vanguardia*, Ramon Besa i José Sámamo (*El País*), Orfeo Suárez (*El Mundo*), Jesús Álvarez (TVE), Ángel Cabeza (*Marca*), José Luis Corrochano (Cadena Cope), Julián Redondo (*La Razón*) i Olga Martín (Efe).

Dagoberto Escorcía (Colòmbia, 1956) va iniciar l'activitat professional al diari esportiu barceloní 4-2-4 (1975), on escrivia sobre beisbol. Va continuar a *El Correo Catalán*, *El Periódico de Catalunya*, *El País* (1982-1986) i des del desembre del 1986 treballa a *La Vanguardia*, on és redactor en cap d'Esports des de l'any 2005.

EMILIA GUTIÉRREZ

Esport i informació. Dagoberto Escorcía, redactor en cap d'Esports de *La Vanguardia*, segon d'esquerra a dreta, un dels periodistes guardonats pel CSD

Entre molts altres esdeveniments ha cobert els Jocs Olímpics de Barcelona (1992), els Mundials de futbol dels Estats Units (1994) i Corea del Sud i el Japó (2002) i les Eurocopes d'Alemanya (1988), Anglaterra (1996) i Bèlgica i Holanda (2000).

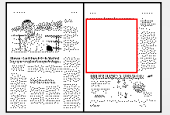
En nom dels esportistes premiats va parlar Laia Sanz, tretze vegades campiona del món de trial; dues campiona del món

d'enduro i primera dona en dues edicions del ral·li Dakar, que va dir que "no és fàcil ser esportista". "Mesurar-se amb els millors significa sacrifici i disciplina. Nosaltres invertim tot el nostre esforç per un somni, en una aposta moltes vegades a cara o creu. Som inconformistes per naturalesa", va explicar.

En el seu parlament, José Ignacio Wert, ministre d'Educació, Cultura i Esport, va assenyalar

que "per a l'any 2014 els pressupostos generals de l'Estat recuperaran part del camí que s'havia retrocedit en el món de l'esport".

Miguel Cardenal va destacar "la irrupció imparabile de la dona durant els Jocs Olímpics de Londres". L'última de les intervencions va ser de Jesús Álvarez, periodista de Televisió Espanyola: "Els premis són com els luxes. Se'n pot prescindir, però a tots ens agraden".●

La prensa británica se siente intimidada por el Gobierno

► Isabel II podría sellar hoy un nuevo órgano regulador rechazado por la industria

BORJA BERGARECHE
CORRESPONSAL EN LONDRES

La mayoría de los propietarios de diarios y revistas británicas han amanecido hoy con sensación de afrontar el día del «Armageddon» de la libertad de expresión. El consejo asesor de la Reina de Inglaterra, compuesto por miembros del Gobierno y altos funcionarios, tiene previsto presentar a Isabel II una propuesta de creación de un nuevo órgano regulador de las actividades de los periódicos que, para casi toda la industria, equivale a la primera ley de prensa en Gran Bretaña en más de 300 años.

Se espera que la Soberana firme con su sello real el documento que establece un nuevo «gendarme» de la información, un organismo al que los principales partidos políticos británicos quieren encomendar la misión de impedir desmanes como el escándalo de las escuchas, protagonizado por los diarios de Rupert Murdoch. El inicio esta semana del primer gran juicio contra dos exdirectores del tabloide dominical «News of the World», clausurado en julio de 2010 por haber espiado a miles de personas, ha servido en bandeja al Gobierno el recordatorio de los pecados de la prensa.

Los principales editores de diarios y revistas nacionales y regionales se opo-

Informe Leveson

Noviembre 2012

El juez Brian Leveson pide la creación de un nuevo regulador de la prensa para evitar excesos como las escuchas

Marzo 2013

Los principales partidos políticos y las víctimas de los excesos de la prensa pactan un nuevo órgano regulador

Octubre 2013

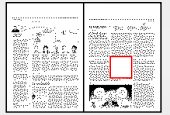
El consejo asesor de la Reina rechaza la propuesta alternativa de «gendarme» de la prensa propuesto por los principales periódicos

Hoy

El consejo asesor de la Reina estudiará la propuesta de la clase política para crear un nuevo órgano regulador con poderes de sanción reforzados

nen al nuevo vigilante que acordaron en marzo de este año representantes del primer ministro, de sus socios liberales, de la oposición laborista y de las víctimas de las escuchas. El nuevo mecanismo podrá establecer sanciones de hasta un millón de libras a quienes incumplan el nuevo código deontológico, y tendrá una capacidad sancionadora e investigadora de la que carecía la anterior Comisión de Quejas sobre la Prensa, a la que se acusa de no haber sabido impedir el llamado «escándalo Murdoch», que ha provocado ya la detención de 62 periodistas.

El clima en algunas de las redacciones más afectadas, como la de «The Sun», es la de sentirse «intimidados» por el Gobierno, según algunos testimonios. A los principales diarios les molesta que la propuesta que Isabel II podría validar hoy contempla una modificación del régimen de control de la prensa por dos tercios del Parlamento, una «intromisión» de los políticos en la prensa que, para los críticos, no se veía desde la abolición de las leyes de prensa en 1695. La industria ha solicitado incluso a los tribunales que paralicen la reunión hoy del consejo asesor de la Reina después de que este rechazara a comienzos de mes una propuesta alternativa presentada por los editores. A los diarios «Financial Times», «The Guardian» y «The Independent» no les gustan los planes del gobierno, pero han guardado una posición de neutralidad. Los grandes diarios conservadores como el «Daily Telegraph», «The Times» y el «Daily Mail» mantienen, sin embargo, una oposición furibunda.

Para las nuevas generaciones de periodistas

Las 'app' de EL MUNDO, ventana hacia el futuro

LAS INNOVACIONES que EL MUNDO está presentando en su apuesta por el desarrollo digital están teniendo un enorme impacto en medios profesionales y universitarios. Ayer mismo se celebró un encuentro muy significativo de Pedro J. Ramírez con los decanos de 19 facultades de Periodismo de toda España en la que se trató sobre el futuro de una profesión muy castigada por la crisis. El denominador común de la reunión quedó muy bien reflejado en las palabras de la decana de la Complutense. «EL MUNDO abre una ventana a la esperanza de los futuros periodistas».

EMISORA INFANTIL

RTVE lanzará Radio Clan

RTVE prepara el lanzamiento de una radio dirigida a los niños, Radio Clan, que se podrá escuchar por internet, móviles y tabletas. Se trata de un proyecto pensado para la franja de edad de cero a doce años en el que han trabajado profesionales de Clan TV, RNE y RTVE.es. «Será una radio con un claro objetivo de servicio público, basada en el entretenimiento educativo», explican desde Prado del Rey.